ודייקו חכמים מייתור המילה 'אותו' שבא הכתוב למעט, שדווקא **'אותו'**, את בשר הטריפה **אַתָּה מַשְׁלִיךְ לַכֶּלֶב**, כלומר, רשאי אתה להנות ממנו, **וְאִי אַתָּה מַשְׁלִיךְ לַכֶּלֶב כָּל אִיסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה** שנאמר בהם איסור אכילה. כלומר אסור אתה להנות מהם. ולפי רבי יהודה, מכאן המקור שבכל מקום בתורה שנאמר איסור אכילה, הרי הוא אסור גם בהנאה.

הגמרא מבררת מה דורש רבי מאיר מהמילה 'אותו'. שואלת הגמרא: **וּלְפִי רַבִּי מֵאִיר** שלומדים מנבילה לאסור בהנאה בכל איסורי תורה, מה ידרוש במילה 'אותו'. משיבה הגמרא: לפי רבי מאיר דורשים אנו מפסוק זה דין אחר, דווקא **'אוֹתוֹ' אַתָּה מַשְׁלִיךְ לַכֶּלֶב, וְאִי אַתָּה מַשְׁלִיךְ לַכֶּלֶב** בשר **חוּלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה** שאסורים הם מן התורה באכילה, וכאן למדנו שאף בהנאה נאסרו.

הגמרא מבררת מה סובר רבי יהודה לגבי חולין שנשחטו בעזרה. שואלת הגמרא: **וְאִידָךְ** – ורבי יהודה החולק על רבי מאיר, ודורש את 'אותו' לכל איסורים שבתורה, מנין ילמד דין זה שחולין שנשחטו בעזרה אסורים בהנאה. משיבה הגמרא: לדעת רבי יהודה, אין צריך מקור לזה בתורה, כיון שלשיטתו איסור הנאה מבשר **חוּלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה לָאו דְּאוֹרַיְיתָא הִיא**, אלא רבנן גזרו לאוסרם בהנאה.

הגמרא חוזרת לדון בדברי רבי אבהו שאמר שבכל מקום שנאמר בתורה איסור אכילה, נכלל בזה גם איסור הנאה: **מַתִּיב** [–הקשה] **רַבִּי יִצְחָק נַפָּחָא** על דברי רבי אבהו, **וַהֲרֵי** איסור **גִּיד הַנָּשֶׁה דִּרְחֲמָנָא אָמַר** (בראשית לב לג) **'עַל כֵּן לֹא יֹאכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנָּשֶׁה'**, וכיון שנכתב בו לשון 'לא יאכלו' הרי לרבי אבהו היה צריך להאסר גם בהנאה, **וְאילו** במשנה (חולין צג:) **תְּנַן, שׁוֹלֵחַ אָדָם יָדוֹ** של בהמה **לְנַכְּרִי וְגִיד הַנָּשֶׁה בְּתוֹכוֹ**, ואינו צריך אותו ישראל השולח, ליטול את הגיד מן הירך קודם לכן, שהרי הנכרי מותר באכילת גיד הנשה. ואף שהיה מקום לחייבו ליטול את הגיד מקודם, שמא ימכור הנכרי את הירך לישראל אחר ויסבור אותו הקונה שודאי ניטל הגיד מן הירך, שהרי מישראל הגיע אותו ירך, ויבוא לאוכלה עם הגיד שבתוכה, לא חששו חכמים לכך, **מִפְּנֵי שֶׁמְּקוֹמוֹ** של הגיד **נִיכָּר** בירך, וניתן להכיר אם ניטל משם או לא. הרי מפורש במשנה זו שמותר להנות מגיד הנשה בנתינה לנכרי, וקשה לרבי אבהו.

מתרצת הגמרא: **קָסָבַר רַבִּי אַבָּהוּ, כְּשֶׁהוּתְּרָה נְבֵילָה** בהנאה, שנאמר בה (דברים יד כא) 'לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר לָנָכְרִי', לא רק בשר הנבילה הותר בהנאה, אלא **הֵיא** – בשרה, **וְחֶלְבָּהּ וְגִידָהּ הוּתְּרָה** בהנאה. כלומר, גם חֵלֶב הנבילה וגם גיד הנשה שלה קרויים 'נבילה', ולפיכך בהיתר נבילה נכלל היתר הנאה גם לחלבה וגידה. וכיון שמצאנו היתר הנאה בגיד הנשה של נבילה, אין לחלק בין גיד של נבילה לגיד של בהמה שחוטה ושניהם מותרים בהנאה.

מקשה הגמרא: **הָנִיחָא לְמַאן דְּאָמַר יֵשׁ בְּגִידִין בְּנוֹתַן טַעַם** – יש טעם בשר בגידים, לפיכך שייך לומר שכשהותרה נבילה בהנאה הותר גם גיד הנשה שלה, **אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר אֵין בְּגִידִין בְּנוֹתַן טַעַם** – אין טעם בשר בגידים, אלא הם חסרי טעם כעצמות וכעץ בעלמא, **מַאי אִיכָּא לְמֵימַר**, כלומר, איך נבאר את דעת רבי אבהו, הרי גיד הנשה אין בו טעם בשר, ואינו בכלל בשר 'נבילה' שאסרה התורה באכילה, וממילא גם לענין היתר הנאה בנבילה, אין הגיד בכלל ההיתר. ואם כן שוב יקשה על רבי אבהו איך יתכן שגיד הנשה שנאמר בו 'לא יאכלו' יהיה מותר בהנאה.

מתרצת הגמרא: **מַאן שָׁמַעְתָּ לֵיהּ דְּאָמַר אֵין בְּגִידִין בְּנוֹתַן טַעַם, זֶה רַבִּי שִׁמְעוֹן, דְּתַנְיָא, הָאוֹכֵל מִגִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁל בְּהֵמָה טְמֵאָה, רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּיב שְׁתַּיִם** – שני חיובי מלקות, אחת משום שעבר על איסור אכילת בהמה טמאה, והשניה מפני שעבר על איסור אכילת גיד הנשה. **וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר** לגמרי ממלקות, על איסור אכילת בהמה טמאה אינו לוקה, מפני שסבר רבי שמעון שאין בגידים בנותן טעם, ואין זה בכלל בשר בהמה טמאה שאסרה תורה. וגם על איסור אכילת גיד הנשה אינו לוקה, כיון שסבר רבי שמעון שלא אסרה התורה אלא גיד הנשה של בהמה טהורה. הרי שרבי שמעון הוא שאמר אין בגידים בנותן טעם. ומה שהקשינו אם כן איך מותר להנות מהגיד לפי רבי אבהו, **רַבִּי שִׁמְעוֹן הָכִי נַמֵּי דְּאָמַר** גיד הנשה של בהמה טהורה אפילו **בַּהֲנָאָה, דְּתַנְיָא, גִּיד הַנָּשֶׁה מוּתָּר בַּהֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר** בהנאה. ואכן לרבי שמעון נאסר הגיד בהנאה מפני שנאמר בו 'לא יאכלו', וכדברי רבי אבהו שבכל איסור אכילה נכלל גם איסור הנאה, ואין לומר שהותר הגיד בשהותרה נבילה בהנאה, כיון שאין בגיד טעם בשר ואינו בכלל 'נבילה'.

הגמרא מביאה קושיא נוספת על רבי אבהו. מקשה הגמרא: **וַהֲרֵי דָּם, דִּרְחֲמָנָא אָמַר** (ויקרא יז יב) **'כָּל נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא תֹאכַל דָּם'**, ואם כן לפי רבי אבהו לכאורה ייאסר הדם גם בהנאה, **וְאילו** במשנה ביומא (נח:) **תָּנַן, אֵלּוּ וָאֵלּוּ** – שיירי דם חטאות הפנימיות הנשפכים על יסוד מערבי של מזבח החיצון, וגם שיירי דם חטאות החיצונות הנשפכים על יסוד דרומי, **שניהם** יוצאין מן היסוד לרצפה דרך שני נקבים קטנים, **וּמִתְעָרְבִין** שני הדמים **בָּאַמָּה** – אמת המים שהיתה עוברת בעזרה, **וְיוֹצְאִין** משם **לְנַחַל קִדְרוֹן** – מקום שהיה מחוץ לירושלים, **וְנִמְכָּרִין** שם **לַגַּנָּנִין לְזֶבֶל** – הגזברים מוכרים את שיירי הדם לבעלי גינות לזבל בהם את שדותיהם, והמעות להקדש, **וּמוּתָּרִין בּוֹ** – אסור להנות מהדמים בלא לשלם תמורתם, מפני שהם של הקדש. הרי מוכח משם שדם מותר בהנאה למרות שכתוב בו 'לא תאכל', וקשה לרבי אבהו.

מתרצת הגמרא: **שָׁאנֵי דָּם**, שאף על פי שנאמר בו 'לא תאכל', לא נכלל בזה איסור הנאה, כיון **דְּאִיתְקַשׁ** – שהוקש דם **לְמַיִם, דִּכְתִיב** בפסוק על איסור דם (דברים יב כד) **'לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם'**, הקיש הפסוק את הדם למים כדי ללמדנו שדומה הוא למים, **מַה מַּיִם מוּתָּרִין בהנאה, אַף דָּם מוּתָּר** בהנאה.

הגמרא דנה בתירוץ זה שדם הוקש למים, מקשה הגמרא: מנין לנו להקיש את הדם לסתם מים, **וְאִימָּא** שהכוונה להקישו **כַּמַּיִם הַמִּתְנַסְּכִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ** שאסורים הם בהנאה.

מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, 'כַּמָּיִם'** הנאמר בפסוק, הכוונה מן הסתם **לְרוֹב מַיִם** שבעולם, והרי רוב המים שבעולם מותרים בהנאה.

מקשה הגמרא על תירוץ זה: **מִידֵּי רוֹב מַיִם כְּתִיב** – וכי בפסוק נכתב 'רוב מים', ומנין לנו לומר כן.

מתרצת הגמרא: **אֶלָּא אָמַר רַב אַשִׁי** תירוץ אחר מדוע יש להקיש את דם למים המותרים, מפני שבפסוק נאמר 'תשפכנו כמים', ולשון זו מלמדת שיש לדרוש ולדמות דם **כַּמַּיִם הַנִּשְׁפָּכִין** לארץ, דהיינו מים המותרים, **וְלֹא** להקישו **כַּמַּיִם הַנִּיסָּכִין** על המזבח.

מקשה הגמרא: גם על תירוץ זה יש לשאול, מנין שהכוונה להקיש למים הנשפכים לארץ, **וְאִימָּא** שכוונת הפסוק שדם הוקש **כַּמַּיִם הַנִּשְׁפָּכִין לִפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה**, שאסורים הם בהנאה.

מתרצת הגמרא: אין לומר כן, כי **הָתָם נַמֵּי**, בעבודה זרה, **נִיסּוּךְ אִיקְּרֵי** – שפיכת המים לפניה נקראת 'ניסוך' ולא 'שפיכה', **דִּכְתִיב** בענין עבודה זרה לשון ניסוך, (דברים לב לח) **'יֹשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם'** ואם כן יש לקיים את תירוצו של רב אשי שיש לדרוש לשון 'תשפכנו' שהכוונה למים הנשפכים לארץ, ולהקיש את דם למים המותרים בהנאה.

הגמרא שואלת על חזקיה שחולק על רבי אבהו וסובר שכל איסור אבילה אינו כולל איסור הנאה. שואלת הגמרא: וּלְחִזְקִיָּה שדרש לאיסור אבילת חמץ מלשון הכתוב 'לא יֵאָכֵל', וסבר שבכל מקום שנאמר איסור אכילה, לא נכלל בזה גם איסור הנאה, לְמַאי הִלְכְתָא אִיתְּקַשׁ – לצורך איזו הלכה הוקש דָּם לְמַיִם, שהרי אין לומר שהוקש ללמדנו שדם מותר בהנאה, כיון שגם בלאו הכי לא היינו אוסרים את הדם בהנאה, שהרי לא נאמר בו אלא איסור אבילה.

משיבה הגמרא: לפי חזקיה, ההיקש נצרך לְכִדְבְרִיו של רַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא, דְּאָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מַנַּיִן לָדָם של קָדָשִׁים שאם נשפך על מאכלים, שֶׁאֵינוֹ מַכְשִׁיר אותם לקבל טומאת אוכלים. שֶׁנֶּאֱמַר באיסור דם 'לֹא תֹאכְלוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם', הקיש הפסוק דם לשפיכת מים, כדי ללמדנו, דָּם שֶׁנִּשְׁפַּךְ כַּמַּיִם, כלומר, דם חולין שמניחים אותו להשפך לארץ, ואין מקפידים לקבלו בכלי, דם זה מַכְשִׁיר אוכל לקבל טומאה, אבל דם של קדשים שֶׁאֵינוֹ נִשְׁפָּךְ לאיבוד כַּמַּיִם אלא מתקבל בכלי, וצריך ממנו למזבח, אֵינוֹ מַכְשִׁיר.

הגמרא מקשה על רבי אבהו מהדין שאבר מן החי מותר בהנאה: וַהֲרֵי אֵבֶר שנחתך מִן הַחַי, דִּכְתִיב בו (דברים יב כג) 'וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר', כלומר, לא תאכל את האבר, בעוד שהנפש נמצאת בבשר, ולדעת רבי אבהו שכל דבר שנאמר בו 'לא תאכל' אסור בהנאה, יש לנו לומר שאבר מן החי אסור בהנאה, ואילו בברייתא תַּנְיָא, רַבִּי נָתָן אוֹמֵר, מַנַּיִן שֶׁלֹּא יושִׁיט אָדָם כּוֹס יַיִן לְנָזִיר כדי שישתה ממנו, וְכֵן, מנין שלא יושיט אדם אֵבֶר מִן הַחַי לְבְנֵי נֹחַ כדי שיאכלוהו, תַּלְמוּד לוֹמַר – מלמדנו הכתוב (ויקרא יט יד) 'וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל', ומכאן שאסור להכשיל אחרים בעבירה. מדייקת הגמרא מדברי רבי נתן, שרק מפני שלבן נח אסור לאכול אבר מן החי, אסור לתיתו לו ולהכשילו בעבירה, הָא לִבְלָבִים שָׁרֵי – אבל לכלבים מותר להאכיל ממנו, אף על פי שהאדם נהנה בכך, שאינו צריך לתת לכלבים אוכל אחר. הרי מבואר, שאבר מן החי מותר בהנאה, ושקשה על רבי אבהו שאמר שכל דבר שנאמר בו 'לא תאכל' אסור אף בהנאה, שלדבריו יש לאסור אבר מן החי בהנאה.

מתרצת הגמרא: שָׁאנֵי [–שונה] אֵבֶר מִן הַחַי, שאף על פי שנאמר בו 'לא תאכל' מותר בהנאה, משום דְּאִיתְּקַשׁ [–שהוקש] לָדָם, דִּכְתִיב באותו פסוק שנאמר בו איסור אבר מן החי (דברים יב כג), 'רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכוֹל הַדָּם, כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ, ולא תאכל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר', ומהיקש זה יש ללמוד, שכשם שדם מותר בהנאה, כמבואר לעיל (ע"א), כך אבר מן החי מותר בהנאה.

הגמרא מקשה על חזקיה, שלדעתו אין צריך פסוק לומר שאבר מן החי מותר בהנאה, מה ההיקש בא ללמד. מקשה הגמרא: וּלְחִזְקִיָּה שסובר שרק במקום שנאמר 'לא יֵאָכֵל' איסור הנאה במשמע, אבל במקום שנאמר 'לא תאכל' אין איסור הנאה במשמע, ולשיטתו לא היה עולה בדעתנו לאסור בהנאה אבר מן החי שנאמר בו 'לא תאכל, לְמַאי הִלְכְתָא אִיתְּקַשׁ – לאיזה דין הוקש אֵבֶר מִן הַחַי לָדָם, הרי גם בלא היקש לא היינו אוסרים אבר מן החי בהנאה.

מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ חזקיה, דָּם הוּא דְּאִיתְּקַשׁ לְאֵבֶר מִן הַחַי – ההיקש לא בא כדי ללמוד אבר מן החי מדם, אלא כדי ללמוד דם מאבר מן החי, ולדין זה הוא נאמר, מָה אֵבֶר מִן הַחַי אָסוּר באיסור לאו האמור בו, אַף דָּם מִן הַחַי – דם שיצא מהבהמה בחייה אָסוּר באיסור האמור בו, כלומר שיש בו חיוב כרת. שכן מפשטות הפסוקים משמע שרק בדם שיצא מהבהמה בשעת שחיטה יש חיוב כרת, אבל בדם שיצא מהבהמה בחייה, קודם שחיטה, אין חיוב כרת, ולכן צריך להיקש זה, כדי לרבות שגם בדם שיצא מהבהמה בחייה יש חיוב כרת. מבררת הגמרא: וְאִי זֶה הוא דם מן החי שיש בו חיוב כרת, הרי מלשון הפסוק 'כי הדם הוא הנפש' משמע שרק דם שיצא בשעה שנפשה של הבהמה יוצאת אסור משום דם. מבארת הגמרא, זֶה דָּם הַקָּזָה שֶׁהַנֶּפֶשׁ של הבהמה יוֹצְאָה בּוֹ – דם המוקו מגוף הבהמה בחייה, שנפשה של הבהמה יוצאת בשעת הקזתו, אבל דם הקזה שאין נפשה של הבהמה יוצאת בשעת הקזתו, אין חייבים עליו משום דם.

הגמרא מקשה על חזקיה ורבי אבהו מדברי הברייתא בדין שור הנסקל שאסור בהנאה: וַהֲרֵי שׁוֹר הַנִּסְקָל, דְּרַחֲמָנָא אָמַר – שהתורה אמרה בו (שמות כא כח) 'וְכִי יִגַּח שׁוֹר אֶת אִישׁ אוֹ אֶת אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ', וְתַנְיָא בברייתא, מַמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר בשור הנסקל 'סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר', וכי אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁכֵּיוָן שנסקל ולא נשחט, גוּפוֹ הֵיא נְבֵלָה, וּנְבֵלָה אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה, וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר – ואם כן מה מלמדנו הכתוב באומרו 'לֹא יֵאָכֵל', אלא מַגִּיד לְךָ הַכָּתוּב, שֶׁאִם שְׁחָטוֹ לְאַחַר שֶׁנִּגְמַר (את) דִּינוֹ בבית דין לסקילה, קודם שהספיקו בית דין לסוקלו, אף על פי שנשחט ואינו נבילה, הרי הוא אָסוּר באכילה. ואֵין לִי ללמוד מכאן אֶלָּא ששור הנסקל אסור בַּאֲכִילָה, אבל בַּהֲנָאָה מְנַיִן שהוא אסור, תַּלְמוּד לוֹמַר – מלמדנו הכתוב 'וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי', הרי שהוא אסור אף בהנאה.

מבררת הגמרא: מַאי [–כיצד] מַשְׁמַע מפסוק זה שהשור אסור בהנאה.

מבארת הגמרא: שִׁמְעוֹן בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר, כְּאָדָם שֶׁאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ על מי שהפסיד כל רכושו, 'צָא פְּלוֹנִי נָקִי מִנְּכָסָיו, וְאֵין לוֹ בָּהֶם הֲנָאָה שֶׁל בְּלוּם', הרי שלשון 'נקי' מורה על כך שאין שום הנאה בדבר, ואף כאן משמעות הכתוב 'ובעל השור נקי' היא, שבעל השור נקי מהשור ואין לו בו שום הנאה. מסיימת הגמרא את קושייתה, סַעֲמָא – הטעם שהשור אסור בהנאה הוא רק משום דְּכָתַב הפסוק 'וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי', ופסוק זה נצרך, משום דְּאִי מֵהָה שנאמר 'לֹא יֵאָכֵל', רק אִיסּוּר אֲכִילָה מַשְׁמַע, אבל אִיסּוּר הֲנָאָה לֹא מַשְׁמַע, וקשה על חזקיה שאמר שמ'לא יֵאָכֵל' משמע גם איסור הנאה, וכל שכן שקשה גם על רבי אבהו שאמר שגם במקום שכתוב 'לא תאכל', או 'לא תאכלו', משמע גם איסור הנאה.

מתרצת הגמרא: לְעוֹלָם מהפסוק 'לֹא יֵאָכֵל', גם אִיסּוּר אֲכִילָה וְגַם אִיסּוּר הֲנָאָה מַשְׁמַע, והפסוק 'וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי', שהברייתא לומדת ממנו איסור הנאה בשור הנסקל, לֶאֱסוֹר את הֲנָאַת עוֹרוֹ של שור הנסקל הוּא דַּאֲתָא [–שבא].

הגמרא מבארת מדוע לדעה זו צריך פסוק לאסור את הנאת עורו: וְאֵיצְטְרִיךְ [–והוצרך] הכתוב להשמיענו שגם עורו של השור אסור בהנאה, משום דְּסָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמְרִינָא – שהיה עולה בדעתנו לומר, שכיון ש'לֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ' כָּתִיב, ולשון הפסוק 'את בשרו' משמע דְּבָשָׂרוֹ אִין – רק בשרו אסור בהנאה, אבל עוֹרוֹ לֹא נאסר בהנאה, שהרי לא נאמר בו 'לא יאכל', קָא מַשְׁמַע לָן – משמיענו הכתוב שגם עורו אסור בהנאה.

הגמרא מבררת לפי דעת אותם תנאים שדורשים את הכתוב 'ובעל השור נקי' לדרשות אחרות, מנין שעורו של שור הנסקל אסור בהנאה: וּלְהָנָךְ תַּנָּאֵי דְּמַפְקֵי לֵיהּ לְהַאי קְרָא לְדָרְשָׁה אַחֲרִינָא – ולאותם תנאים שדורשים מהפסוק 'ובעל השור נקי' דרשות אחרות, לשיטת רבי אליעזר בבבא קמא (מא:) פסוק זה נדרש לְפטור את הבעלים מֵחֲצִי כּוֹפֶר, ששור תם שהרג אדם, אינו משלם חצי כופר, ואין אומרים שדין כופר כדין תשלומי נזק, ששור מועד משלם נזק שלם ושור תם משלם חצי נזק, אלא מועד משלם כופר שלם, ותם אינו משלם כופר כלל. וְלִדְמֵי וְוַלְדוֹת – לפי דעת רבי יוסי הגלילי פסוק זה נדרש (שם מב.) לומר ששור שנגח אשה הרה ויצאו וולדותיה, בעל השור אינו משלם את דמי הוולדות, הֲנָאַת עוֹרוֹ מְנָא לְהוּ – מנין להם שהיא אסורה.

משיבה הגמרא: נָפְקָא לְהוּ – לומדים הם שהנאת עורו אסורה מֵהפסוק 'אֶת בְּשָׂרוֹ', שהמילה 'אֶת' באה לרבות שאף דבר הַמֻּפְלֶה לְבָשָׂרוֹ כעורו, אסור בהנאה כבשרו.

מוסיפה הגמרא לפרש: וְאִידָךְ – והתנא ששנה בברייתא לעיל שהדין שהנאת עורו אסורה נלמד מהפסוק 'ובעל השור נקי', לא למד דין זה מהמילה 'את' בשרו, משום ש'אֶת' לֹא דָּרִישׁ – שלדעתו אין לדרוש דרשות מהתיבה 'את', וכדעת התנא המובאת להלן, שאין לדרוש דרשות מתיבת 'את'.

הגמרא מביאה את דעת התנא שסובר שאין לדרוש דרשות מתיבת 'את', ואת דעת התנא שחולק עליו בזה: כְּדְתַנְיָא בברייתא,

המשך בעמוד קנ

שִׁמְעוֹן הָעַמְסוֹנִי, וְאָמְרֵי לָהּ [–ויש אומרים] שהיה זה נְחֶמְיָה הָעַמְסוֹנִי, הָיָה דּוֹרֵשׁ כָּל 'אֶתִּים' שֶׁבַּתּוֹרָה, שבאים לרבות שום דבר. בֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ לְפסוק 'אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִּירָא' (דברים ו יג) פֵּירֵשׁ, ולא דרש את תיבת 'את', לפי שהיה יראַ לרבות שום דבר ולהשוותו למורא מהקדוש ברוך הוא. וכיון שראה שתיבת 'את' שבפסוק זה לא באה לדרשה, חזר בו משאר המקומות שדרש בהם תיבת 'את', שכשם ש'את' זה לא בא לרבות דבר, כך שאר 'את' שבתורה אינם באים לרבות דבר.

ממשיכה הברייתא, אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו לשמעון [או נחמיה] העמסוני, רַבִּי, כָּל 'אֶתִּים' שֶׁדָּרַשְׁתָּ עד עתה מַה תְּהֵא עֲלֵיהֶן – על דרשות אלו, וכי לחינם יגעת. אָמַר לָהֶם שמעון [או נחמיה] העמסוני לתלמידיו, בְּשֵׁם שֶׁקִּבַּלְתִּי שָׂכָר עַל הֲדְרִישָׁה של ה'אתים' שדרשתי עד עתה, כָּךְ אֲנִי מְקַבֵּל שָׂכָר עַל הַפְרִישָׁה שפרשתי מלדרוש ה'אתים'. ומאותו זמן לא דרשו החכמים כל 'אתים' שבתורה. עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא וְדָרַשׁ גם את תיבת 'את' שבפסוק 'אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִּירָא', שבאה לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, לומר שיהיה מורא רבך כמורא שמים, וכיון שדרש 'את' זה, חזרו ודרשו גם שאר 'אתים' שבתורה.

נמצא, שהתנא ששנה בברייתא שהדין שהנאת עורו של שור הנסקל אסורה נלמד מהפסוק 'ובעל השור נקי', ולא מ'את' בשרו, סובר כשמעון [או נחמיה] העמסוני שנמנע מלדרוש כל 'אתים' שבתורה, ואילו התנאים האחרים שלמדו דין זה מהפסוק 'את' בשרו, סוברים כרבי עקיבא שדרש כל 'אתים' שבתורה.

הגמרא מקשה עוד על חזקיה ורבי אבהו מערלה. מקשה הגמרא: וַהֲרֵי עֲרֵלָה, דְּרַחֲמָנָא אָמַר (ויקרא יט כג) 'שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים, לֹא יֵאָכֵל', וְתַנְיָא, ממה שנאמר 'עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל', אֵין לִי ללמוד אֶלָּא איסור אֲכִילָה, מַנַּיִן שֶׁאַף לֹא יֵהָנֶה מִמֶּנּוּ – מפרי הערלה, וכן שֶׁלֹּא יִצְבַּע בּוֹ – בערלה, כגון בקליפות אגוזי ערלה, וְכֵן שלֹא יַדְלִיק בּוֹ – בשמן של זיתי ערלה אֶת הַנֵּר, תַּלְמוּד לוֹמַר 'וַעֲרֵלְתֶּם עָרְלָתוֹ' וגו' עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל', וממה שחזרה התורה שלשה פעמים על ענין הערלה, 'וערלתם' 'ערלתו' 'ערלים', יש לנו לְרַבּוֹת אֶת כּוּלָּם – כל מיני ההשתמשות, הנאה, צביעה והדלקה. מסיקה הגמרא את קושייתה: מַעֲמָא – הטעם שערלה אסורה בהנאה הוא רק משום דְּכָתַב רַחֲמָנָא 'וַעֲרַלְתֶּם', 'עָרְלָתוֹ', 'עֲרֵלִים', הָא לָאו הָכִי – אילו לא היה ריבוי מיוחד לאסור ערלה בהנאה, הָוֶה אָמְינָא – הייתי אומר שמהפסוק 'לֹא יֵאָכֵל' איסוּר אֲכִילָה מַשְׁמַע, אבל איסוּר הֲנָאָה לֹא מַשְׁמַע, וקשה בין על חזקיה ובין על רבי אבהו, הסוברים ש'לא יֵאָכֵל' משמעו אף איסור הנאה.

מתרצת הגמרא: לְעוֹלָם, בכל מקום שנאמר 'לֹא יֵאָכֵל', מַשְׁמַע בֵּין איסוּר אֲכִילָה וּבֵין איסוּר הֲנָאָה, וְשָׁאנֵי הָתָם בערלה, כיון דִּכְתִיב 'שלש שנים יהיה לָכֶם ערלים', וְלכן אִצְטְרִיךְ – צריך ריבוי לאסור בהנאה, דְּסָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמְינָא – שהיה עולה בדעתך לומר, הוֹאִיל וְכָתַב 'לָכֶם', יש ללמוד מכך שפרי הערלה שֶׁלָּכֶם יְהֵא לידהנות ממנו, קָמַשְׁמַע לָן הכתוב 'וערלתם' 'ערלתו' 'ערלים', שהוא אסור אף בהנאה.

שואלת הגמרא: וְאֶלָּא הַשְׁתָּא דִּכְתִיבִי הָנָךְ קְרָאֵי – מאחר שכתבה התורה ייתורים אלו ללמוד שערלה אסורה בהנאה, אם כן 'לָכֶם' שנאמר בערלה לָמָּה לִי – מה למדנו מכך. מבארת הגמרא: לְכִדְתַנְיָא – תיבה זו באה ללמדנו את הדין ששנינו בברייתא, 'לָכֶם', לְרַבּוֹת אֶת האילן הַנָּטוּעַ